

მშობელი

№ 27

1917

ყაზახთა სიუზღი

გუჩკოვი. დონის ყაზახებო! რუსეთის კეთილდღეობისათვის ჩვენ უნდა დავეყრდნოთ თქვენს შუბებს. ეს ერთად ერთი საიმედო ნიადაგია

პირველი და მეორე

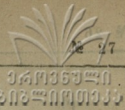
პროლოგი.

კონფერენცია, კონფერენცია!
ძველად სრულიად თუ არ გვესმოდა,
დღეს, როგორც ვხედავთ, მოქალაქეო,
კონფერენცია გამზადარა მოდა.
დღეს ყველა ჯურის მოქალაქეთა
ჯგუფებს, წოდებით, თუ გინდ პარტიებს
(ყველას სახელი რო ჩამოვწერო
ვგონებ ეშმაკი არ მავატიებს).
რეაქციისა სასენებელი,
დიდი ხანია არ ხსენებულა
რევოლუციის მწველი სხივებით
მრავალის გული გახარებულა.
ბევრი ჩოჩორი გავირებულა,
„ზუბრთა ხბორები—გახარებულა,
დიდი ხანია თავისუფლებამ
ჩვენ მოგვანათა სხივი ზე მნათი
და ნიაღვარმა ჭილეს ჩაღვქა
მათი ბუნაგი, სხენება მათი.
დღეს ყველას უნდა გამოარკვიოს
თვისი მიზნები და სარბიელი
თუმცა მოხშრდა და კიდევ ვხედავთ
ცხოვართა ქურქში დაძვრება მგელი.
დღეს ისეთებიც კი დაფაკურდნ,
(უნდა შენიშნო ეშმაკო მგონი!)
ვინც სხვის „პროგრამას“ ემყარებოდენ
დღევანდის კი იყენენ უპრაგრაჰონი.
სიერთოა ფერხულს არ ჩამოურჩენ,
ჩვენი „ზუბრების“ ურქო ხბორები,
რასაც მოგიტხრობთ არვის ეგონოს
ან პაროლია და ან ქორები.

1) ბოდიშს ვიხდი „ეშმაკის“ და მის-
გან მრავალ გზით კარაზგილ მკითხველების
წინაშე, რომ ამ არა დეტერატურულ, ცხოვე-
ლას სხელს ზიანდაზიარ ვასხენებ. სხვაგან
სიტუცა ვირობა შეაქაქაობრავი ხმარების უფ-
ლება მიაიბოცა. იგი ზიანგულად ისმარა დეტე-
რეტურაში ჰქონემ „ერთ, არა,“ შემდეგ კი,
ჩვენმა თანამემამულე დაქაქმა“

ერთხელ ვირებს კრება ჰქონდათ,
მოუყართა მწყობრად თავი,
(ყველა ხედავს შემოაკლდათ
დღეს დიდ ყურებს საცოხნადა)
კრება ჰქონდათ. მე მგონია
(ან რა არის ვასაკვირი!)
რისთვის უნდა არ მივიდეს
ხართან—ხარი, ვირთან ვირი?
ვიცით ყველა კარგათ ჰმუნენის
თავის ადგოლს, თვის პარტიას,
განაცხადეს: „მამულისთვის
გულს მიუშვიროთ ჩვენ მტრის ტყვიას!“
გთხოვთ ნურც ესე ტრახახობა
მკითხველებს ნუ გააკვირებს,
სხვა ქვეყნებში ვირს უსმენენ...
ჩვენც ვუსმინოთ ქართველ ვირებს.
უწინარეს ყოვლის მისა
მანდატები შეამოწმეს,
თურმე ვირიც კი გაარჩევს
თვის ამხანაგს, თავის მოძმეს.
სამანდატო კომისიამ
კრებას ასე მოახსენა:
დღევანდებს, გავიგეთო,
ურევია აქ ჯორცხენა.
უმანდატოთ მოსულათ
თანამომქე ერთი ორი.
ერთი—არა ქართველია
და მეორე რუსის ჯორი.
ერთიც კიდევ საეჭვოა,
არც ვირსა ჰგავს, არც ჯორცხენას
ველარ ხმარობს სრულად რუსულს,
აჰლარაკებს სოზურ ენას.
მოხსენებას მოჰყვა, თორმე,
ძლიერ დიდი შეტაკება.
აირია მონასტერი!
აგუზგულა ვირთა კრება!
ქართველ ვირებს, კარგათ ვიციოთ,
სომხის ვირთა მმართვეთ შუ-ი,
მათ ყროყინის კილოკავზე
დასდეს რალც „ჩვენებური“.
ითავადეს და გამართეს
მიუქმა—მოთქმა და ყბედობა
სთქვეს: სომხების გრძელ ყურებას

ამნაირი თავებელბა
 როგორ უნდა ვაპატროთ,
 როგორ უნდა მოუთმინოთ,
 ყრილობიდან გაეპყვოთ
 და ჩლოქები დაუშინოთ.
 დაიქაღეს როგორც იყო
 მოიყვანეს სისრულეში,
 ჩვენნი ვირი, სომხის ვირსა
 სჯობს კიდევაც იყოს ლეში.
 საქმეს შორჩენ რა ეროვნულს,
 კანდიდატთა ვასარჩევად
 არჩევნება დააქარეს,
 თავმჯდომარის ასარჩევად.
 ითათბირეს, წილი ჰყარეს,
 და როდესაც ერთი ვინმე
 კანდიდატად წოდებულნი
 თუთრ ყირმიზა გააშავეს
 აყროკინდა ვირთ კრებულნი.
 აეშალათ საღერღელი
 რა ვაშავედა ვირთა ფაშა
 მთლად დარბაზმა შიასახა
 გაშავებულს: ფაშა, ვაშა
 ახლა ყუთი სხვას დაუღვეს
 (კანდიდატი მოიძიეს)
 შესაფერი თავმჯდომარე
 ბოლოს ერთხმად აირჩიეს.
 (გზხოვთ ნურავინ ნუ დამწამებს
 მათ გაცოცხვას, ან მათ გომობას,
 დიდ ყურები ნდობის ბარათს
 უგზავნიან თვით მთავრობას,
 ავხოვთ აწ ახალ მთავრობისა
 დამკველებად შეგვივულოთ,
 სიტყვას ვაძღვეთ, როგორც ძველსა
 ისე ახალს ვერთავულოთ.
 ერთგულობა შეჰჭირეს და
 მამა ღმერთი დაიმოწმეს,
 დეპუტეათ მიესალმენ
 ყველა ქვეყნის თანამომესს.
 დაჰმეს ერთხმად კლასით ბრძოლა
 უსასყიდლო აქეს შრომაში
 თიხარიკებს მსუთვალის
 თაქიანიტი გულისწყურაში
 შარამ კრებამ ვერ მიიღო
 სხვა სახე და ან სხვა ფორმა

სულ ამაოდ შეეცადენ
 მოეძებნათ ვირთ პლატფორმა.
 დღეღებანი მოსულიყვენ
 საქართველოს ყველა კუთხით,
 ჩინიანი, თუ უჩინო,
 აგამერილიც ბანკის ზუთხით“.
 მაგრამ კრებას ის აძღვედა
 შნოს და აჯათს, თუ ღინდ იერს,
 რომ ბობოლა უშვენებდა
 მხარს კრებაზე გულამშვიერს.
 ეს უჩემოთ სხვამ შენიწა
 მათ შესახებ, არა ორმა
 რომ მთელ კრებას უძებნია
 ერთი ასრი, ან პლათფორმა.
 ვერც ამაზე ვერ მორიგდა,
 ვერ დაადა მთელი კრება,
 რომ ნიადაგ შერჩენოდათ
 ვირებს ყერძო საკუთრება,
 წინ წამოღდა ორატორი,
 გილეშლი ვგონებ ღვინით:
 მე ძალიან მომხრეც ვარ
 თუ ისურგებს ამას კრება,
 უსასყიდლოთ ჩამოგვერთვას
 ვირებს ყერძო საკუთრება.
 გაუკვირდა ორატორსა
 რომ არ მისცა არეინ ბანი.
 ბოლოს ნანეს, „მემამულეს“
 ფეხთ არ ეცვა ქალამანი.
 საკუთრება კი მოისპოს,
 იტლებაც ტვირთის ზიდვის,
 თუ ჩემ მიწა მამულების
 უფლება მაქვს მე გაყიდვის.
 აქ გაყიდვა რა ახსენეს
 ზევსა ტანში გააფროლა
 მე კი მივირის ორატორი
 კრებამ რისთვის არ ჩაჰქოლა.
 ეპილოგი
 მათავდა კრება; მაგრამ ვერც რა
 საღ არის მისი რეზოლუცია?
 არც თავმჯდომარეს და არცა მდივანს
 ასლენი ჯერ არ გადმოუცია,
 ხოლო ჩვენც ვცით: ვირთა კრებაზე
 არა ითათბირეს, რა დაადგინეს
 დანარჩენიკა ხელისთვის იყოს
 თუ კი მკითხველთა ვერ გვიწყინეს
 მეფისგოფელი.

წითელი ბანტი

ერთ ნაწილს შევხვდი. მივულოცე თავისუფლებას; ერთმა გარემოებამ მიიპყრო ჩემი ყურადღება. მკლავზე წითელი ბანტი არ ეყრა. დანტერეუხებულმა ვკითხე:

— რატომ წითელი ბანტი არ გაკრავს!

— წითელი ბანტი რათ მინდა?

— როგორ თუ არ გინდა? ეს ხომ თავისუფლების ემბლემაა!..

— შენ ხომ გაკრავს ერთი? მეორეც მიიკარო თუ მოგწონს და მე-კი თავი დამანებე.

მისმა „ტონმა“ გააპყვირა.

— კაცო, შენ ხომ რევოლუციონერი იყავი... უკიდურესი დემოკრატი... როგო ლაპარაკობ?..

— ვიყავი და ახლა აღარ ვახლავარ!

— ბანაკი გამოიკვალე? ეს ხშირად ხდება ხოლმე!.. მაინც რომელს მიეკვალე?

— არც ერთს!

— როგორ?

— ისე... დავდივარ ხატის ხარისით...*) ხომ არ შემართვე, ძაბიავ, რომელიმე პარტიაში?.. მე ვარ და არ მინდა!

— შენ რეზა, მაგრამ მაინც ვერ გამოვიდა, რატომ იჩენ ასეთ უპატივცემლობას წითელი ბანტისადმი.

— რატომ? რომ ავიხსნა, შენც მოიგლეჯ და გადავადგები!..

— საინტერესოა!

— შელან რომ გითხარი— „ხატის ხარისით“, მეოქი— მართლაც ხარისით მაშინებს ეხლა წითელი ბანტი. ვისმე რომ დაუნახავ ზურგს შევქაქე და გავრბივარ... შენც რომ ცოტოდენი თავმოყვარეობა გქონდეს, მაგას არ გაიკეთებ! კაცო, რაც მე სისაძაღლე ვნახე და ვხედავ, იმის შემდეგ მაგას რავე დევიკერებ!.. კაცო, ამ ნიკოლოზ მეორეს ხომ ყავდა მომხრეები?!.. უთუოთ ჰყავდა... აბა ამდენხანს რავე გამაგრდებოდა ტახტზე? შენ მეტყვი— დაიქირეს მისი მომხრეებიო!.. ვინ დაიქირეს? ერთი, ორი და—გათავდა! მართლა თუ ამ ერთი მუჟა ხალხით იმაგრებდა ტახტს და თქვენ ვერ

*) „ხატის ხარის“ პატრონა არა ჰქვას, ისეა გაშეკუდი, რადგან იგი ხატსაც შეწირული.

მოგრეთ—გროშით არ ღირებოდა იმის ერთი პარტია!.. არა, საჭმე იმ ერთ მუჟა ხალხში კი არ არის, რომელიც თქვენ დაიქირეთ!.. მომხრეები ბევრი ჰყავდა... ძალიან ბევრიც!.. მერე, კაცო, რა იქნა ეს ხალხი? სუყველა გარეველოლუციონერდა? შენ იმდენად გულუბრყვილო ხარ, გულწრფელად გჯერა, რომ ნიკოლოზის მომხრე და მისი თავყვანისმცემელი სუყველა გარეველოლუციონერდა!.. ეს წითელი ბანტი ყველამ მიკრა მკლავზე... იაფია! სულ რამდენიმე კაბეტი უჯდება და ამით კი ღიდნლობას იხვეჭს... „კეთილ საიმედოობას“... აი, შეხედე, იქ რო ქალაჩა კაცი ზის... აღუქსანდრე მესამე რომ მოკვდა მოთქმით ტიროდა სოფლის ყრილობაზე და ორმოცი დღე ძაძებში დადიოდა, წვერი და თმა არ გაუკრეჭია, პირი არ დაუბანია... სწორედ აფხაზურის წესით ივლოვა... ახლა შეხედე ერთი თოფი წითელი შილაია შემოუხვევია მკლავზე!.. ენდარბს, გარადავოს, პრისტავს—ყველას ბანტი აკერია!.. არ შუე ბაბოვი, კიტა ერევნის მოედანზე ავტომობილზე იდგა წითელი ბანტით და მუშებში ავიტაციას ეწეოდა!.. ხატისოვი—რომელიც გუშინ ნიკოლოზის ნატერფოლს ჰკოცნიდა და ვარანკოვის სურათი საათზე ბრელოკათ ეკიდა დღეს რევოლუციონერია. გუბერნიის კომისარია!.. აღარას ვიტყვი კიტა ამაშიძებზე... იგი მუდამ კანონის გარეშე იყო და მისი სოციალისტობა და რევოლუციონერობა ისე არა მწამდა, როგორც მაგრამ იმასაც კი ისეთი წითელი გალსტუნი გაეკეთებინა, რომ ორმოცი წლის ნახენდი ხარიცკი დაფეთდებდა. პროვოკატორები? კაცო, გუშინ ნიკოლოზის მზეს ფიკულობდა, მისი დამტყვი იყო, საუკეთესო ამხანაგებს მსხვერპლად სწირავდა, იუდას როლს ასრულებდა—გამოცხადდა თავისუფლება თუ არა, მიიკრა წითელი ბანტი მკლავზე, დაჯდა საბჭოში და მთელი სახელმწიფოს ბედ-იღბალს სწვეებდა!.. დაიქირეს, გაასამართლეს და—არაფერი!.. ფებებზე არა ჰკიდა იმას შენი ციხე; დამწყვედილია და არავის არა ზედავს,—არავის არა სხვენიო... საკუთარი სინიღისი არ შეაწუხებს, იმით რომ სინიღისი მას არა აქვს!.. სინიღისი რომ ჰქონდა, განა პროვოკატორობას გასწევდა? მე მაგათ სხვანაირ სსახელს გამოუწახავდი. ციხეში არ დადამწყვედვდი; თავისუფლათ ვატარებდი, მაგრამ იმ აუცილებელ პირობით, რომ მკლავზე ყოთილ

(დასასრული)

პატარა ფელეტონი

„აქიოჲ“

ბ ა ლ შ ი .

(უფრო-მოკრული საუბარი).

ერთ საღამოს, რაღაც მარცხათ, შევიარე ბალში.

(„ბოლშევიკებზე“ ვფიქრობდი მე იმ შემთხვევაში).

მიველ, სკამზე ჩამოვეჯექი იქვე—ხეივანში,

და მრავალი მწვევე კითხვა დამებადა თავში...

მაფიქრებდა: ვინ უფროა სწორი ტაქტიკაში?

ვისი გეგმები სჯობია დღეს პოლიტიკაში?..

და, შუბლზე ხელ-შემოდგმული, ფოთლებს გავეყურებდი, მათ შიშინში თითქო კითხვებს მეც ვადასტურებდი... ამ დროს გვერდით შემომისხდა

სამი ჩოხოსანი,

(ეტყობოდათ იყნენ კარგი მეგობარნი, ძმანი).

შეჭქნეს დიდი კამათობა, მსჯელობა—ბუკობნი,

(მათაც ჰქონდათ, ალბათ, ბალში თავისი მიზანი).

იქვე, ახლოს, მღვდელი იჯდა— მანც გამოსცა ბანი,

(კიდევ იყვნენ „ორატორნი“ ვაჰარი და სხვანი...)

მოვიშორე შუბლზე ხელი, ვარცავე მწვევ კითხვები, მიმიზიდა იმ კრებულმა, ძალზე ვაკვირდები, ვინ აღმოჩნდნენ?—ყველა ერთათ „მაჟულიშვილები“, რომლებმაც გადმოალაგეს ჰრტყელ-ჰრტყელი სიტყვები...

ჯერ შეამკეს, როგორც იცით, „მტრები“ დასვლები, ხოლო შემდეგ თვით შეუწყეს ერთიერთსა ხმები!..

— არა, ასე არ იქნება ჩვენი ცხოვრებაო,

ყველაფერი გვეკარგება ხელიდან ქრებაო...

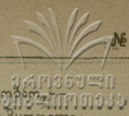
აღარც მიწა, არცა ფული,

როგორც წინა ნომერში გვქონდა აღნიშნული, სურათი ამხანაგი ლევან დადგეშქელიანისა დიდი გამოდგა და ერთ ნომერში არ დაეტია.

ბანტი ჰქონოდა. ყვითელი, ხომ იცი, რისი ეშბლე-მაა? ჰო და ეგენიც, ასე ვსთქვათ, რევოლუციის როსკიბები არიან! შენის ფიქრით, ვისაც ეხლა წითელი ბანტი აკერია ყველა რევოლუციონერია?! გარწმუნებ, უმრავლესობა წმინდა წყლის მონარქია სტია, მაგრამ ანით უნდა დაამოწმოს თავისი „კმ-თილსაიმედობა“ და მე ეს არ მჭირია, ჩემო ძმაო! ჩემი „კეთილ იმედობა“ ჩემს გულშია და ჩემს სინდისში!.. შენ რომ უფრო დინჯი იყო და სულ-გრძელი—შენც ჩემსავით მოიქცეოდი“.

მოგშორდი თუ არა ჩემს ნაცნობს, წითელი ბანტი მოვიხსენი და ჯიბეში შევიწახე.

ქაფური.

აღარც სახლ კარით,
 მაშ, სად მოვიფხო სული
 ეს განამწარბოა?
 ქუჩა ქუჩა ხომ ვერ გვიღი,
 ვით პროლეტარია,
 ფუფუნებაში აღზრდილი
 რას მოვეწარობ?
 თქვა ერთმა და... უქმაკურათ
 შეარხია ცხვირი,
 (ეტყობოდა, დიდი იყო
 მისი გასაკირი!)
 თანაც ფეხებს მიწას სტემადა
 „აადინა ბღღვირი“
 მოსიერნეთ აკვირებდა
 მისი დანაყვირი..
 — „ღიახ, ტიტევ, რასაც ამბობ
 ყველა სწორიაო,
 მაგრამ.. ვაჰ, რომ ტყვილა ჯავრობ
 ჩემო ძამიოო,
 ვერაფერი ვეღარ გვიხნისს,
 დღეს სხვა ეპოქაო:
 გაჭკრა დროი ბატონობის,
 ლხინის წამიო.
 ისევ რაც გვაქვს, ეგლა ექამოთ,
 სანამ ჩვენიო,
 შემდეგ მოხდეს, რაც მოხდება
 რა საწყენიო“!..
 უთხრა ტიტეს ტარიელმა,
 მწარეთ გაიღიმა,
 — ამ დროს მყისვე შესაწამაც
 სიტყვა დააწვიმა:
 — არ შევდრკებით, ხმობს არ დავყრით,
 ჩვენიცა ვიბობი აღებთო,
 სოციალისტთ პარტიებსა
 გავეანდგურებთო!..
 ჩვენც გვაქვს ჩვენი მიზან-მრწამსი
 მისთვის თავს დაედებთო,
 საკუთრებას არვის ვუფრებთ
 არც ენაწილებთო..
 ჩვენ გვჩვევია ლხინ-ქვიფი
 მითვი ესულდგმულეობო,
 ჩვენის „მრავალ ეამიერით“
 ყველას ვაქვირებთო!..
 რას მიქვიან გლხთთან ერთათ

ძმობა-ერთობა!
 რომელი ჭკუათ-მყოფელი
 ამას ეზრობაო?!

ხუცესმა სთქვა: „პრეელი ჩემი
 არას იძლევაო,
 ოჯახში წვრილი ცოდშიელი
 უჭელი კვდებაო..
 ავი ჩემი ანაფორაც
 ცვდება, ხუნდებაო,
 ახლის შექენა ამ ეპაით
 არ შეიძლებაო!..
 რა ვქნა, რაში განიზადა
 ხალხის ერთობაო?
 ყველა—დიდი თუ პატარა
 გვიბატონდებაო“!..
 ვაჭარმა სთქვა: „ომის გამო
 მთლათ დავზიანდიო,
 მე მოვხუცი, აწი შრომიო
 რაღს მივალწიო?!
 რაც-კი მქონდა საქონელი
 მუქათთ ვფლანგავდიო,
 სხვა ვაჭრებზე იათათა
 მე ვახალებდიო“!

აღარას ვყრილიო:
 საღამოით აქ მოვდივარ
 და ბაღში ვჯდებიო!
 ჩემს ძველ დაღში დასუნსულებს
 ეგლა თაგვებიო“!..
 გაშეცინა და ავდექი,
 რადგან ბინდებოდა,
 ხლოო იქ კი საღმარა
 ისევ გრძიდებოდა..
 აღარ ვიცი, რით დათავდა იმ „გმირებს“ ბქობა,
 ეს ცხადია: პრინციპებში ჰქონდათ შაა ერთობა.
 ალბურბიონი.

ჭრელი ამგევი

მისი შთაბეჭდილებაი

მგოსანი ი. მჭედლიშვილი უცხოეთიდან (მოსკოვიდან) თფლისში ჩამოვიდა და „ასი წლის ქრთვი თფლისიც ვუცხოეთა“, ველარ მოთმინა და

გასწია სოფლისკენ, რომ... სოციალ-დემოკრატებზე
„ბეობლური“ ეწერა.

„მეგუესლოდი სოფელს, თავთავით დატერ-
თული ენები, შწვანე ალეის ხეები წელში იხ-
რებოდენ და მდბადად სელამი მასლედეენ. ვერ-
ხენი და ტირიფენი ათა ათასი შწვანე ხელით
ტაშს მიგრანდენ, ჩხოლო ნაკე მომარტყევედა
სურხელებას... უსუნთქევი საამოდ და მინდო-
და სეოთელად ჩამესუნთქა მთელი ბუნება“.

თუ გახსოვთ ავთანდილსაც ასეთი სიაშით ეგე-
ბებოდა ბუნება, როცა ის ფრიდონის სანახავთ
სიძგერით მიდიოდა.

„რა ესმოდან მდგრა ემისა,
სმენად მხეცნი მოვიდანს,
მისეუ ხმის სიტკბოსაცან
წელთ ქვანდა გამოსხდანს,
ისმენდან, გაჭკვირდან,
რა ატირდეს ატირდან
იმდერს ლექსთა საბრალთთა,
დგარასკებრ ცრემლი სდანს“.

განსხევება შოთასა და ი. მქედლიშვილს შო-
რის მხოლოდ იმაშია, რომ შოთა სხვაზე სწერს
სიღმეს, ხოლო მქედლიშვილი კი თავისთავზე.

გარდა ამისა მგოსანს სრულად არა აქვს აწე-
ლილი მისი შეხედრის სურათი:

„სიმორცხეითა დეკუენს
ეულს დაბლა დახრანს,
დარნი დინვით, წანაშურთ,
აგრარულს მიწას სიხრანს,
ვინა სდგანს ქანდაკივით
ეურთ ბუხთა განიურანს,
სოფელის ბატნი, ინდოურნი
მონხალებით თვის მაკვრანს“.

ამ ტაქტიკაზე ყველაზე საინტერესო დინგიანი
ლორის მოქედებაა, რომელიც აგრარულ მიწასა
სიხრის. საქმე იმაშია, რომ მგოსანიც სწორეთ აგ-
რარულ სხისათზე დადგა, როცა სოფელში მივიდა
და გლეხებს მოახსენა:

— აბა ახლა ეს მოთხარი ის კი არ გინდა,
რომ მიწა ჩამოტრთავს და შერე იჯარით მო-
ტმებს, რომ მიწა შენი აღარ იქოს, რომ შენ
სხვისი მუშა იყო, რომ გადატკევე, განრო-
დეტრადე და ქადაქის მუშასავით უსახლ-კარო
დარჩე?

— აბა კბ ვერ მომეწონა... მხარემ,
კბ ჰლანს ნუდი ახრებია.
— ნუდი ახრებია და აი მაგას თხოვლო-
ბენ სოციალ-დემოკრატები.

აი აგრარული პროპაგანდა სოფლად გასული
მგოსნის ი. მქედლიშვილისა. უმოძრირისად გთხოვთ
ნუ გაპკიცხავთ პატიცემულ მგოსანს, ვანიდან
სოციალ-დემოკრატებისა ი. მქედლიშვილი სწერს:

„თანც ვრწმუნდებოა, რამ ჩვენ სკუეთარა
ტყუით კანს არაფერს არ მოვინდობებთ, რომ
ჩვენ (ფედერალისტებსე დამარკაობს)
ბნელი, შეუგუნებელი ბრბო ვართ... თუ რამე
კეთილს ვედიწვით, ეს ჩვენი სურვილის წი-
ნააღმდეგი ამავე იქნება და ჩვენი შეიღია
შეიღებო შედგომით იტყუანს ჩვენზე: უთხლ
ჩვენს წინაბრბოთ. მაგრამ ჩემ წერილს მე
იმისათვისა ვწერ, რომ შესაფერისად
ბეკუტრთხან საფლავი“.

(სახ. ფურ. 84წ.
როგორც ხედავთ განზრახვა ჩინებულია და
სწორათ გამოინგარიშებული. ყოველივე ემეს გა-
რეშეა ასეთი წერილისათვის ავტორს „შესაფერად
უკუტრებებენ საფლავს“, მაგრამ რატომ, ჰგონია მას,
რომ ამ სამსახურს მხოლოდ შვილი-შვილები გაუ-
წევენ. ვარწმუნებთ, რომ ამ მხრივ მისი ნაწარმო-
ები გაცილებით ადრე დაფასდება.

სამართლებელი.

სასამართლო.

(ნამდელი ამავე).

სიღნაღის ერთ მომრიგებელ მოსამართლესთან,
ამ რამდენიმე ხნის წინათ ირჩეოდა საქმე, რომლი-
თაც ერთ ანაველ კაცს, ორივე თვალით ბრძას, აბრა-
ლებდენ ლორების მოპარვას თავის გოქებიანათ.

პირველ დამარებაზე დამნაშავე ბრმა არ გა-
მოცხადებულყო, ხოლო მეორე და მესამე დამ-
რებაზე გამოცხადდა და წარსდგა მოსამართლის
წინაშე.

მოსამართლე (გაფიგებებით). — შენ, ეი, რა ამ-
ბავია რო ძლიეს ეხლა მობრძანდებოდა?

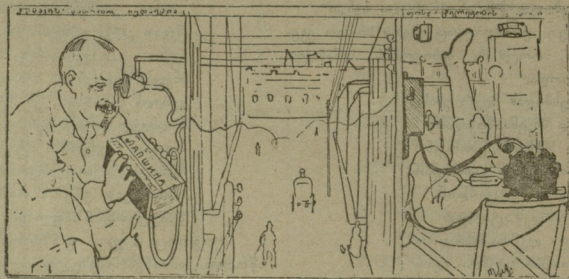
მხრად დებუღია. — მომტყუე, ბაბო, რო სუ-
ლით გახლდით და აღმართებზე ამოსულა ვერ გა-
ბედე...

ტ ე ლ ე შ რ ა ხ ი

„ეშმაკის მათრახის“ რედაქციას აუსრულდა დიდი ხნის ნატვრა! ფოსტა ტელეგრაფის კომისარმა ამხანაგმა ი. მაშულიამ დაუდგა მას ტელეფონი ახალი სისტემისა და ახვ. ეშმაკს საშუალება ეძლევა

ელაპარაკოს რედაქციიდან ყველას, ვისთანაც კი მოესურვება. აი ახლა, ამ სურათზე ელაპარაკება იგი თვით ფოსტა-ტელეგრაფის კომისარს.

ეშ.კი. ახირებული საქმეა, ამხანაგო, ელისა ბედის ქუჩიდან ანდრეევის ქუჩამდე ჩემის ანგარიშით სულ რაღაც 300 ნაბიჯია.

კომისარი. პართლაც რომ საშინელი სიცხებები დაიწყო.

ეშმაკი. ჰო და იმას მოგახსენებდი, სიმონს ვუგზავნი ჟურნალს.

კომისარი. ა? ჰო, ჰო! როგორც ვატყობ ანარქია დიდი იწყება.

ეშმაკი. მე ჟურნალზე მოგახსენებ. ვდებ ყუთში შაბათ დღით, მას კი მისდის ან ოთხშაბათს, ან ხუთშაბათს.

კომისარი. ეს ბოლშევიკები აღარ ვიცი რა გზას აღვიან.

ეშმაკი. მე ჩემი საქმე უფრო მაწუხებს, ამხანაგო, სულ რაღაც სამას ნაბიჯზე ფოსტას ხუთი-ექვსი დღე აგვიანდება.

(შემდეგი იქნება).

მოსამართლე (უფრო გაჯავრებული, თარჯიმანს). რას მოქარბის ვე ჭიხიყელი ბრიყვი... ჰკითხე: ვის გაუგონია კაცის ორსულობა?

ბრალდებული (დინჯათ). რათა სჯავრობთ ბ-ნო მსაჯულო! მეორეთ რომ დამიბარეთ მაშინ ლოგინში ვიწეკი. აი, ავდეკი და ეხლა მესამე დაბარებზე გეახელიათ.

მოსამართლე (უფრო ცხარობს, ცოფებსა ჰყრის, თარჯიმანს). ჰკითხე ერთი მაგ მხეცს. გაუგონია ვისმე კაცის ორსულობა და მოლოგინება?

ბრალდებული (სრულებით არხეინათ და გულდინჯათ). ბატონო მოსამართლე! თუ კი მამაკაცის ორსულობა და მელოგინება არაის გაუგონია, თქვენ კი ოდესმე გაგიგონიათ, რომ ორივე თულებით ბრმა კაცმა ღამე ქურდობა დაიწყოს?..

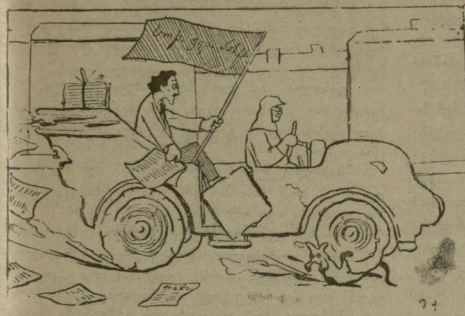
მოსამართლე. ?!?!

რამდენიმე წუთის შემდეგ მოსამართლემ ბრალდებული უსინათლო გაამართლა.

ხგლოქ.

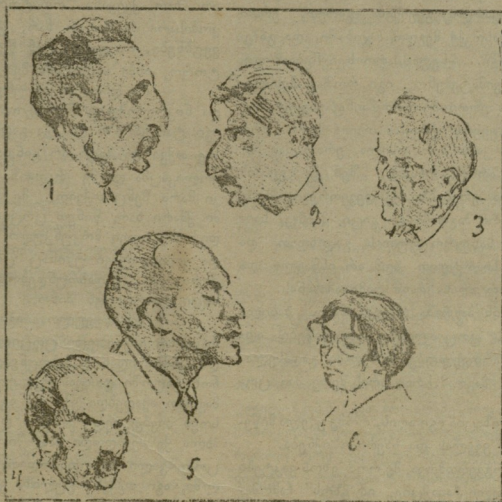

მორიბი მარცხი

სოციალ-დემოკრატების მიბაძულობით, ბათუმის ფედერალისტებმაც იშოვეს ერთი ავტომობილი, ააფრიალეს ზედღროშა და დაიწყეს ავითაცია საქალაქო არჩევნებისათვის. მაგრამ მათ ბედი არ სწყალობთ. მოულოდნელათ გზათ ძალღიშემოქცეულიათ საქმე სწარმოგბს.

სოც. დემ. კონფერენცია

- 1) ამხ. ვისო წულაძე.
- 2) ამხ. ჯაველიძე.
- 3) ამხ. ბერნშტეინი.

- 4) ამხ. ვ. ჭითავა.
- 5) ამხ. იეკოვი. (მომხსენებელი)
- 6) ამხ. თ. გოგოლაშვილი.

გურული სენა

გამარჯობა ვასილა შენი! — ღმერთმა გაგიმარჯოს ჩემო ბასილ!

— საით მიგლიჯინობ ამ დღილაზე ასე ფინთიხივით, ხომ არ გინ მოგდევს უკან?

ვასილა. — ტბა, შალო, რაღას მგებურები, ჩემ სოციალისტისკვლილი ჯობია. დეცკა იმის ოჯახი, ვანცხამ მეტლი შემართვი და წვრილ ცოლ ვიღო შიქავად. ხალ მივალ და ჩოხატაურში, ახლა არ დეიჯერებ შენ და ჩემი რვი ბები და სამი ცოცი ნუ მომიკეტება, ერთი კაკალი სიმინდი არ შეიძევა ჩემსას. ამ დღის რომ შემომეხვიენ ბაღები „შიმა შიმა“ ძახლით კინაღამ გაქაჩაჯალი, ვეცი სამკადე კალათას, იქნება ამ დილას უკოს ბაზარებს შკადი მეთქი, აფერი არ დამიხვდა შიო, გამოვრეყე ფინჩები სუფრაზე და მიუსიე ბაღები ტუტულეგსაით ასაქეკავა. — ა, ბაბა, ახლა დეიჯურეთ სული და სასადილოთ ქე მოგიტან შეთქი, ვუთხარი და გამოვარდი გოცივით გარეთ. ერთი ფული სიმინდის ტასი ქე მევლო ჯიბაში, და გამეკექცი ჩოხატაურში... ნეტაი, როის იქნება იგი, რაცხა მიწას მოგივიატებნო, იგი რომ მომესწრებოდეს დროზე და ერთი მკალით მაინც გვაძაღბდე ბაღებს, მეტს არაფერს ვჩივი...

ვასილა. თუ კაცი ხარ ვასილა, ერთი ში მიწის პაგრაბა რომ არის ამისენია, შენ ქე გესმის ჩემზე მეტი, რაცხა ქრებებზე ქე დევეთრევი, მარა აი, ცოციალისტური პაგრაბა არ ვიცი. შინც, საიდან მეცოდინება, საწერო ფულის გადახდით და მარტო კრებებზე სიარულით ხომ არ ისწავლი და სხვი, არა კაცი არ არის, რომ რამე ამისნას.

ვასილა. მიწის პაგრაბა ახლა ჩემო ბასილნორ ნაირას: მიწის ცოციალისტია და მიწების ადვილობრივ თვითმართველობების ხელში გადასვლა.

ბასილა. კი, მაგრამ, რაი არის შერე ში ცოციალისტია...

— ცოციალისტია იგი არის, რომე ყველა მიწები ჩამოგვერთმევა ყველას და საერთო იქნება.

— რაე ჩამოგვერთმოვა, მე რომ ეზოს ვატეები და სისხლი და ოფლი ჩავქექე, იმ ეზოს ჩამომართმევენ, შერე მე სათ გამომობენ?

— შენ ქე მოგცემენ სხვაგან სამუშაოს საზოგადო მიწებზე.

— არა ძამია, ში ცოციალისტია ქე არ მომონს, ტუტულე არვი გეიფიქროს გულში მიწის ჩემდა ჩამორთმევა თვარა ცოცხალი ვერ გადათრეგს წელს უზოდან, მე ჩამომართმევენ კი არა, რაცხა ჩემ ნაკვეთე ნაწყუაე ეზოს და შილაოზე თუ მომიპატებენ რაემს იგია კაი, თუ არა და ქე ვეფლო მე ჩემდა...

ვასილა. შენ რომ ჩივი ახლა ბასილა, მასე მეორე რო გიხვარი იგია, იმას მიწებს თვითმართველობების ხელში გადასვლა, ანუ შუნციპალიზაცია თქვია...

ბასილა. შუნციპალი არის თუ რაცხა მასე თუ არის ხომ კაი, თუ არა და რაცხა ცოციალისტია არის, იგი არ მინდა ძიო...

— ნუ გეშინია ბიჭო, ბასილა, მევითინოთ პაწი და ყოროფელი მოგვესწრება. ნიკოლოზას თუ ჩამოაგდებდენ ძირს, გეგინა არა კაცს არ ეგონა თუ ასე მალე გადაოკინწისთაგებდენ ძირს...

ბასილა. ხომ ჯოჯახეთის ვაკეიერება მადგანა თაქე. მარა ყველაფერს გაუტლებ რომ შინ, შეწვეწვეწული ჩემი ცოლი, ხვარაშიე რომ მაძლივლეს მოსვენებას, არ მომცა საწველი, ვარატორი რეიხა არ ხარ, ქვეყანა ვარატორობსო, კომიტეტი, ან კომისარი რეიხა არ ხარ, ქვეყანა კომისარიაო... ვეუბნები, რა გინდა შენ წყეულო, რა მაქვს საარატორო, ინიჩ არ შესმას მეთქინ.

— რა დიდი საქმე უნდაო, შედექი ჯიკვბე და ნიკოლოზე ფინთი იყო, დენიავსა, დაძველა იგი ტარტამოხი და ქე გადმოვადღეთ ძირს თქე, ასე თქე და მეტი არ გინდა აფერიო. მასე ქე თქე ყოლიკაცმა და მე რელიხა გევიმეორო მეთქი... კი მარა შენც თქვიო... მე მცხენია, შენ რომ ჩემი ქმარი ხარ, წინეთ ცოციალისტობას ვერ იტყოდი, ისე იყავი მოკუნეული შიშითო, — რა გეკორდა ყოფილიყავი უწინაც ცოციალისტია, თუ დავიქრავდენ, ქე დაბრუნდებოდი შინ ახლა, რავარს სხვი დაბრუნდენ შინა...

— შენ წყეულო, ავი რა ვიცოდი თვარა, რაე არ ვიქნებოდი ცოციალისტი რომ, მეგონებოდა კომბილიდან დაშარუნებდენ, ჩევიდოდი ავარ ჩოხატაურში და ივანოუკი რა იყო პრისთავი, ერთს მაგრათ ავადებდი ყაბაში, ავერ ოზურგეთში ზაქუ სოეს ბიებევაჯე კარავთ და თუ გადამასახლებდენ ახლა ქე შევიდოდი სახლში, მარა ავი ვინ იყოდა, კოლშეილი მეცოდებოდით, თუ ვიკუნებოდი სახლში, ავი თქვენი ფულიხა ვიკუნებოდი, თვარა შერის შეშინოდა, თუ არის ერთი შტრინგი გურული, მეც ქე ვარ...

...ნიკოლოზა...
...ნიკიტა...
...ნიკიტა...
...ნიკიტა...

ლუკაის ობოლი

შთაბეჭდილება

(დავით აღმაშენებლის რაიონი)

ლოკალიზაციის მოუძღვრელი

მომაკვს ახალი ამბები,
შხოლოდ აქვს ვთხოვ მკითხველო,
კრემლით ნუ დინამები,

საკვირვებელია, ღმერთმანი, მიე
ამბები, რაკი ბედობა, მტ
შეღამებისას, წყლის ახლოში
სადაც მელეობი ძვრებაო,
თავს იყრბინ ქალწულნი: მას
შავ თვალა, გულმკერდილიაო,
დაბალნი, მსხვილნი; მსუქანნი,
კეკლუკნი, როგორც იაო.
ხვანცარიკობენ, ხარობენ,
ბტუნავენ ვითა კალია,
უსახუერო არის იმპირი
კისკისი და ხვარხვალაია.
შეყვარებულთა სიაში

ენერგიის ბლომათა,
(თუცა ხანდისნა ქუჩაში
ირახმებიან რაბათა).

ერთ ვაჭენ, ათი დამპროლაგს,
ერთ ქალზე; ოკი ვაჭია,
(ღმერთმა უშველოს მთავრობას
რომ არ დაადო ბეია).

შეშაკო? თავისუფალი!

შენ გმართებს იმა ქალწულზე
ფრთხილად გვეტროს თვალთა.
მაგრამ იკოდე, ძმობილო,

გაკერათ მოპყრობა ცუდია,
თორემ გახდებო მერწმუნებ

ძველი რეტიმის კუდია,
შენც ხომ, ძვირფასო, გშაკო,
მწავალად გამოგვიცდია,

სატრფოს გუდისთვის ცხრა დამეცე
ტყეში, ღირგებში გუცია,
შენ არ იყავი, თუ გასსოვს,
ცხრაას თექვსმეტსა წელში,

რომ მიგვიტოვე სამეფო
და ჩაგყარე კუპრის ცეცხლში.

ქახელში სატრფო, იპოვე
თვალ ქრელა, მოკუხუდია,
პედრით და უმარილია,
შეცხუბუნულა შემურულია,
აი ამისთვის, მეცა ვთხოვ,
რადგან მწენც გადევს ბრალო,
შეუშუსუბუკო შეცდომა,
არ ვახდებ მითთან მწყვრალია,
გაპკარი შენი მათ ახი,
შხოლოდ გულ დანამევილია,
გაპკარი დათვლით, თვირუელს
ორას ორმოცდა შეცდია

ქაენელი ბეიკი

რქესენი

(ბათუმიდან)

სრამეხა და ქართველია მსახობებშია
17 ივნისი წარმოადგინეს რაკ გინახავს ვედარ
ნახავს წარმოადგინეს რაკ გინახავს ვედარ
ბებმაც ბვერი იკინეს, და ჩვეც ბვერი გვაკინეს.
ერთ მაყურებელთაგანს გული შეუწყუხა ნამეტანი
სიცილისაგან მადლობა ღმერთს, როლები კარგათ არ იყო-
დენ, თორემ ბვერი მაყურებელთაგანი დაიხოცებოდა
სიცილით.

სამწუხაროთ უნდა ავლინო, რომ ფარდის
აწვეას თავის დროზე ვერ ახერხებდენ. (ალბათ ანა-
წვევი ბაწარი თუ გაუწყდათ).

ითამაშეს „რძალ დედაპოლის ჩხუბი“. „კოლ-
ქმარის ჩხუბიც“ უნდა ეთამაშათ, და ამასთანავე
უნდა ემღერათ „გვი ვუის“ ხმაზე კულეტები ბა-
თუმის ცხოვრებიდან, მაგრამ გოშია შეიღმა მოულო-
დნელათ გამოგვიცხადა: „ვედარ მოგართვითო“.

კოტა ხნით საზოგადოებაში კამათი გაიმართა:
მაშ რისთვის გამოაცხადეს „ანონსები“, აფიშები,
„ლეტურეები“ და პროგრამები, მაგრამ ბალე გა-
მოარკვია პარტიცემულმა მოქალაქე დენოქია პულ-
რამისამ კრემს. ეს მეტისმეტო ბეჭდვითო საქმის გაზ-
ვიადება „რეკლამის“ ხარისხისთვის ჩაუდენიათო.
შხოლოდ ამხანაგმა ვეცელი პოდრუქკოვის ასულმა
კი დასძინა: „რეკლამაც“ ალბათ უჩიბების განსაღი-
დებ-გასაფართოებლათ დასპირდებოდათო.

დასასრულ ჯიბილმა წაიკითხა მისი ცნობილი სცენები „ლაქიობა, დამკვი პარტოზობა და ნუმ-რების ავთომეოფობა“. ჯიბილს ჩვეულებით აქვს რომ დაპირებული დასაკლისი მისი სცენებით შეავსოს. კარგია...

მსახიობი კობახიძე სცენაზე ქალებთან არ ში-ყობის დროს ცხრამეტჯერ წაიქცა, როცა რომ უნ-და წაქცეულიყო თვრამეტჯერ. მარტილი არც თუ ასე იაფია.

ისკანდერ.

ხმა არ დაჰქარბოთ

- ეგ რასა შეგები, ნიკო! ამ სიძვირის დროს რამდენი კვერცხი გავიჩანავებია?
- რას იზამ შეგობარო, ვგრე გვირჩევენ...
- ვინ კაცო, ეჭიმები?
- რომელი ეჭიმები, ადამიანო, მე საეჭიმო რა მჭირს. მე მხოლოდ გაზეთებს ვუჯგერი და იქ კი ერთხმით გვიძახიან:—**ეცადეთ ხმა არ დაჰქარ-გოთო**, —მგონია უმი კვერცხი კარგათ ინახავს ხმას.

დემოკრატიული რესპუბლიკა.

შიდა რუსეთის ერთ-ერთ გუბერნიაში გლეხთა მიტინგი გაიმართა, რომელზედაც ხალხს აუხსნეს და გააცვენეს „დემოკრატიული რესპუბლიკის მნიშ-ვენელობა“.

— ჩვენ ყოველთვის მომხრე ვიყავით დემო-კრატიული რესპუბლიკის და ახლაც მხარს ვუჭერთ მას, მხოლოდ მოვითხოვთ, რომ მუფეუ ცოტა უფრო ჰკვიანი დაგვიჩრეს“-ო განაცხადეს გლეხებმა ხან-გრძლივი ლაპარაკის შემდეგ.

ნამდვილი მოკვამე

(ძვანდ ჯუჯუ ხურცილავას)

დაკრა სხივია... დროებამ ჰშვა ახალი ცხოვრება. წინამძღოლი უნდა ხალხს ყველას მოეხსენება. და ჰა ჯუჯუ წინამძღვრად მოველინა ბანჩელ ხალხს ვით შეჰშვენის ნამდვილს შეილს, იხდის სრულად თავის ვალს. ყვირილი კარგად იცის, ხმა აქვს მეტად მჭუსარე, როს ის ბლავილს რაიწყებს, ინგრევა არე მარე.

თუ რას ამზინს ნეტქვირხაეთ, კრიტიკა მას რამქუნდაქუნდა ან და ხალხი სულელი წყალში დაიხრის თუნდა.

ის ხომ წინამძღოლია. და როს მოხდება კრება, რომ ჯანსაღად იმჯელოს, ის აღვინიანდება.

შორს, შორს მისგან ყველა ის ვინც ყვირილი არ იცის ეს ხომ ორატორობის სიმბოლოა ნიკი ცის.

თვითონ ნეგრისა ტიპის სახე აქვს შევეგრემანი, ახალი ფელდშერია შეილი სახელოვანი. ჯერ ეს ლექსი უძღვენი ჯუჯუს საამურადო. მომავალში ვიმედობ უკეთ დავასურათო.

ისარი.

დაიგერა

ამბავი ორ მოქმედებათ

ლექსანდრა	—	—27—29 წლისა
გიორგი	—	—ამისი ქმარი, მასწავლებელი
ნიკო	—	—ამთი ნათლავა, გიორგის თანამოსამსახურე
პესო	—	—გიორგის მეზობელი

სურათი პირველი.

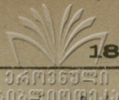
საშუალოთ მორთული ოთახი.

1

ალექსანდრა. მე მეზინა—ვინ თუ გიორგი, ან შენ სადმე სხვაგან გადაგიყვანონ, და ჩვენ ერთმანეთს დაეშორდეთ!

ნიკო. ჰმ! გეკადრება კი ასეთ სისულელეზე გულის ხეთქა? ხვალ რა იქნება,—დღეს იმაზე ფიქრი ვის გაუგონია! ხვალეს ხვალ გაესკეთ ვასუხი, დღეს კი დღეით დავსტკებთ, ჩემო ძვირუასო... თუნდაც შენი წინათ-გრძნობა ახდეს,—მერე რა? მე შენ მიწა არ დაგვიღებია... აღვილს დავკარგავ და შენ არ დაგშორდები... მუდამ და ყოველგან შენს ახლოს ხანგრძლივი ვიქნები.—სხვაფერ არც შემიძლია მო-

ქართული

წიგნი

ვიტე, განა შენ კი ექვი გეპარება ჩემს გულწრფელ სიყვარულში?

ალექსანდრა. მე ვგ არ მითქვამს... ვერც ვიფიქრებ მაგას.

ნაყო. მაშ უბრალოთ რათ იხეთქ გულს უსაფუძვლო შიშით? თავი თუ არ გეპარდება, მე მაინც შემობრალე.

ალექსანდრა. რაფერი ხარ, ნიკო, ცოტა რამეს რამოდენათ ვაზრდი? ვიხუმრე რაღაც, და შენ კი...

ნაყო. მეშინია, მეშინია, ჩემო ძვირფასო, ნაღველ-ნარევი ხუმრობის მეშინია, — მით უმეტეს, რომ შენ ისეთი სათუთი გული ვაქვს...

ალექსანდრა. არა, მე სათუთი და მშინშარა გული არა მაქვს, ჩემო ნიკო, სცდები.

ნაყო. ნეტავ აგრე იყოს.

ალექსანდრა. აგრეა მაშ.

ნაყო. სინამდვილე კი წინააღმდეგს გვიჩვენებს, აგრე ერთი წელი გადის მას შემდეგ, რაც ის საწყალი ბავშვი დავკარგეთ, და მას აქეთ გული ვერ დამიორჩილე, რომ ეგ თაღრი ტანისამოსი გაგეხადა.

ალექსანდრა. არ იფიქრო, ნიკო, ეს რვა თვის ბავშვის გლოვა იყოს.

ნაყო. მაშ რა არის?

ალექსანდრა. ქალური ეშმაკობა, რომ უფრო მოხდენილათ ღაფაროს მოლაღატე გული...

ნაყო. მესმის, მესმის, კარგი, მესმის...

ალექსანდრა. შეილის სიკვდილი მწარბა, მარა შენი მონათლულის ვაზრდას ისევ სიკვდილი მერჩიენა. რაც უნდა იყოს...

ნაყო. მესმის... რა საჭიროა... სხვა რამეზე ვილაპარაკოთ...

ალექსანდრა. მაშ შენ თავს არ დავანებებ?

ნაყო. თუნდ ჯოჯობეთში მომიხდეს შენთან წამოსვლა?

ალექსანდრა. ჩემო კარგო...

ნაყო. ჩემო გვრიტო. (ერთმანეთს ჩაეკვრებიან).

2

(შემოდის ბესო. ის თვალს შეასწრებს ნიკოსა და ალექსანდრას აღერსს, — მიუხედავათ იმისა, რომ ისინი მსწრაფლ განშორდებიან ერთმანეთს და თავს ისე ეიერენ, თითქოს აქ არაფერი მომხდარაო) ბესო, სიცოცხლე ალექსანდრას, სიცოცხლე და გამარჯვება აგრეთვე მის ძვირფას ნათლია ნიკოს. (ხელს ართმებს ერთსა და მეორესაც).

ალექსანდრა. ეგ ყველაფერი ვარგი, მაგრამ გიორგი ხომ არსად შეგხვედრია დღეს? ერთობ დივიანა...

ბესო. გიორგი?! რაღა დავიმალოთ, ჩემო კეთილგბოი კაცი ყველაფერს უნდა ელოდე ამ ცოდვილ დროში... სწორეთ საშინელ საუკუნეში ვცხოვრობთ...

ალექსანდრა. რა ამბავია ჩემს თავზე?!

ბესო. ეს! რომ ცოდვე რა ძნელი სათქმელია... ღმერთო ჩემო, ამას როგორ ვიფიქრებდი...

ალექსანდრა. ჩქარა სთქვი! ლამის არის გადვიროი!...

ნაყო. სთქვი, კაცო, ხომ ხედავ აღამიანი თავის ფერზე აღარ არის?

ბესო. გიორგი შანტაისტებმა გაიტაცეს!

ალექსანდრა. ააახ! (გული შეულონდება, ნიკო ხელს შეაშველებს და სკამზე დააყენებს).

ნაყო (ბესოს). წყალი მომაწოდე! (ბესო წყლით სავსე ჭიქას მიაწოდებს, ნიკო ჭიქას ტუჩებთან მიუტანს ალექსანდრას და რამდენიმეჯერ მოასმევიანებს, თანაც ხელს დასივებებს და შუბლს გაუგრძობებს. პაუზა).

ბესო. ძალ ღონე მოიკრიბე, მღექსანდრა; წამხდარ საქმეს შეველის მეტი აღარაფერი გამოაკეთებს. წუნტებმა, — ი მათი ხსენება მოსპოს მამა ღმერთმა, — კაცი მოგვტაცეს, სავა სისყიდელსაც მოგვთხოვენ, და მზათ უნდა ვიყოთ.

ალექსანდრა. ღმერთო, რა ვქნა, რა ვქნა?!

ნაყო. მთავრობამ გაიგო?

ბესო. ჯერ არა.

ნაყო. მაშ შევეტყობინოთ.

ბესო. სახიფათოა. მთავრობა რომ ძენხას დაუწყებს, შეიძლება მოჰკლან კიდევ. უმჯობესია ჩუბათ გამოსცილება.

ალექსანდრა. ნეტავ რამდენს ითხოვენ?

ბესო. პროვინციელი წუნტებია. ორი ათასი

მანეთი, მგონი, გვაკმარონ.

ალექსანდრა. ვი რა ვქნა, ვი რა ვქნა?!

ბესო. დაყოვნება არ ვარგა; თუ ვერ ვიშოვნით, მაშინ ისევ დროიანათ მივმართოთ მთავრობას... მე ეხლა წავალ და ორას, ან სამას მანეთს მოვიტან; საუბედუროთ — მეტის შოვნა არ შემიძლია. (გადის).

8

ნაკო (ღიღი პაუზის შემდეგ). ალექსანდრა ვაცნობოთ ეს ამბავი მთავრობას!!

ალექსანდრა. ეგრე რათ მიტყერი?!

ნაკო. ალექსანდრა! ნუ თუ ჩემს თვალებში ვერაფერი კითხულობ?!

ალექსანდრა. ახ! არა! არა! არა! არა! არა!

ნაკო. მაშ თვალთ შაკტი, მატყუარა ყოფილ-ხარ... მშვიდობით (კარგებისკენ მიდის).

ალექსანდრა. ნიკო, ნიკო!..

ნაკო (მობრუნდება). ალექსანდრა, გამიგონე, ალექსანდრა! თვით განგებაც ხელს უწყობს ჩვენს შორის აღმართულ კედლის დანგრევას, და ნუ თუ ჩვენ ეს მითხვევა ხელიდან უნდა გავუშვათ?

ალექსანდრა. მე აღარაფერი მესმის, აღარაფერი ვიცი (აბტყავებს).

ნაკო. ან ერთი — ან მეორე, ან შე — ან ის!

ალექსანდრა. ნიკო, უემობრალე, ნიკო!..

ნაკო. ერთი და ერთი უსათუოდ უნდა დავგვით!

ალექსანდრა. ცოცხალს მივტოვებ... გავიქცეთ, დავიმოლოთ...!

ნაკო. რას ამბობ, ალექსანდრა? რას იტყვის საზოგადოება, ხალხი? ხომ საქვეყნოდ თავი მოგვექრას!

ალექსანდრა. მკვლელობა როგორ ჩავინდო?

ნაკო. სისულელეს! ანა ვინ იფიქრებს, რომ შენ რაიმე ბრალი მიგძღვის? აზრათაც არავის მოუფე.

ალექსანდრა. მაინც, მაინც... ნიკო... როგორც აქამდე...!

ნაკო. ეგ შეუძლებელია! ვერ ავიტანე ამდენი მძილეობა!

ალექსანდრა. ღმერთო ჩემო! გიორგი...!

ნაკო. კარგი! თუ აგრე, მშვიდობით! დღე-ღიდან ჩვენ შორის ყველაფერი გათავებულია... სიკვარულის დამტკიცებაც ასეთი უნდა... ბარაკა-ლა, ქალო! (ჩქარა ნაბიჯით გასწევს).

ალექსანდრა. ნიკო!..

ნაკო (კარგებთან შეჩერდება) თანახმა ხარ?..

ალექსანდრა. ჰო... (სკამზე მოწყვეტით დღეშე-ბა; ნიკო მივრდება, მის წინ მხლებზე დაეცემა და ხელებს მხურვალეთ უკოცნის).

4

(შემოდის ბესო. ნიკო მსწრაფლ წამოიჭრება, მავ-

რამ მისი მოქმედება შეუძლებელია მისი არ რჩება ბესოს).

ბესო. როგორია საქმე?

ალექსანდრა. ცუდათ, ძალიან ცუდათ. ბევრი ვიფიქრე, მაგრამ ვერავითარი წყარო ვერ აღმოვაჩინე

ბესო. რა გავწყობა... დროიანათ მაინც გავაგებინოთ მთავრობას.

ნაკო. წავიდე?..

ალექსანდრა. დიდად დამივალებ.

ნაკო. შენ გულს ნუ გაიხეთქ. დარწმუნებული იყავი, რომ მთავრობა იმათ კვალს ადრე მიავნებს, და გიორგიც მალე დაგვიბრუნდება (გადის).

5

ალექსანდრა. [ნუ გიორგი, ჩემო კარგო, სადა ხარ ეხლა?.. ეცტ გშო!.. (ბესო წასვლის დაბრტბს) შენ სადა მიდიხარ, ბესო?

ბესო. ნიკოს მინდა დავეწიო: მუხლის თავზე მტვერი სცხია და მოვწმენ (ჩქარა გადის. ალექსანდრა შემკრთალი მიიჩერდება მის კვალს. პაუზა).

6

(შემოდის ნიკო — გაფიქრებული და აღელვებული).

ნაკო. გიორგი აგერ მოდის... გზაში შემხვდა... არავის არ მოუტაცნია! გიგოს წაუყვანია სადილოთ.

ალექსანდრა. სად არის?

ნაკო. დუქანში მიუხვია თამბაქოსათვის. მქ... ალექსანდრა, ამ მოტყუილებას სხვაფერი სუნი ულის! ჩვენ გადაყვან ვაღმოყვანის კი არ უნდა გვეშინოდეს, არამედ მავ არამზადის... მგის ვაღა-კრული სიტყვები, — ხომ იტყობ ეს ერთი ხანია, იმას მოწმობენ, რომ მას ექვი აქვს აღებული ღვაი თუ გავტყვას... რამე უნდა ვიღოწოთ.

ალექსანდრა. შენ არხინეთ იყავი; ბგერც რომ იყვიროს, ვერაფერს გახდება. დღესვე ისეთ საქმეს ვუზამ, რომ დამადების დღეს დავაწყველინებ.

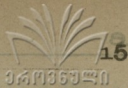
7

გიორგი. ვანა მოგატყუით იმ არამზადანა, ხა, ხა, ხა...!

ალექსანდრა. მე კი ჩემი დამეწართა და...!

ნაკო. სწორე ვითხრა, კაკი კი არა მხეცი არ იკადრებს ასეთს საქმეს! დამიანი კინაღამ გაათავებ ხუმრობა გმიგონია, მაგრამ ასეთი?

გიორგი. შემცდარა, მაგრამ...
ნაიკო. ნაცვამდის...

გიორგი. რა ვაჩქარებს, კაცო? (ნიკო გადის).

8

გიორგი. ძალიან შეშინდი, ჩემო კარგო?
ალექსანდრა. მკითხავს კიდევ (გული აუჩვილ-
დება).

გიორგი. ნუ, ნუ ტირი, ჩემო ციკუნია (თავ-
ზე აკოცებს, ეალერსება). ჩვენც გადავუხდით სამა-
გიეროს... კარგი, თუ ღმერთი გწამს ხო იცი,
რომ ეს ცრემლები გულზე ისარივით შევქვიან...
კარგი, თუ გიყვარდე. (ხელსახოცით თვალებს უშ-
შრალბებს).

ალექსანდრა. გიორგი! ბესო ღღეის შემდეგ
ჩვენსა ვერ უნდა მოვიდეს!

გიორგი. როგორ გეკადრება, ჩემო ანგელო-
ზო, ხუმრობისთვის...

ალექსანდრა. ხუმრობაც არის და ხუმრობაც!
მეც არ ბოყს, მე მინც არ მსურს— ის შენი მე-
გობრის სხით ჩვენსა დადიოდეს... დიდხანია, რაც
ვუთმენ, ნამუსს ვუნახავ...

გიორგი. ალექსანდრა!
ალექსანდრა. დიხხ, ის მოლაღატეა, რომელმაც
ღდი ხანია შენი შეურაცყოფა მოინდომა, მაგრამ
მერ შესძლო და... ღღეს ასე ვადამიხადა (ტირი-
რული ვრევა).

გიორგი. აღარაფერი მესმის! ნუ თუ ყოველი-
ვე ეს მართალია? წყეულო კაცო... ალექსანდრა,
რატომ ამდენ ხანს არ მითხარი?..

ალექსანდრა. კარგი სათქმელი კია...

გიორგი. მამატიე, ალექსანდრა... ეშმაკი შე-
მოაჩენია სახლში... რას ვიფიქრებდი, თუ სინდის-
ნამუსის არაფერი გააჩნდა კარის შეზობელი, ამ-
ხანავე...

ალექსანდრა. კარგი. ვანა მიტომ გითხარი, რომ
ბული გაიხეთკო?

გიორგი. თუ ყველაფერის თქმა გიანჯღვებო-
და, მისი აქ სიარულის აკრძალვა მოგეთხოვია...
ვანა მიზეზს გკითხავდი? შენი სურვილი ჩემთვის
ხომ ეანონია, ჩემო უღანაშეულოთ დასჯილო
მტრედო, ჩემო (ხელზე ჰკოცნის) საუნჯევე!

ალექსანდრა. ღღეის შემდეგაც საქმარისია, ჩემო
ცხოვრებავე, მაგრამ ერთი რამ უნდა ვახსოვდეს:
ის ჩემზე ძალიან გულმოსულია და— ვინ იცის—
რას არ მოივიგონებს...

გიორგი. ვანა ჩემი ყური მომიხსნის იმ
უნამუსს? ჩემო ალექსანდრა, ჩემო ერთგულო,
როგორ დამიტანჯავებარ (ფეხის ხმა მოკმის) აი
ისიც მოდის, მეგონი.

ალექსანდრა. გიორგი, თუ გიყვარდე, დიდ შე-
ურაცყოფას აქ, ჩვენს ოჯახში ნუ მიიყენებ!

9

ბესო (შემოიღობარაცებს). მოსულა კიდევ
ბიკოსი ვე რა ამბავია? მიწყურებით? შენც გიორგი?

გიორგი. გთხოვ ვაბრუნდე და ღღეის შემდეგ
ჩემს ოჯახში ფეხი აღარ შემრდვა!

ბესო. ჰგავს, — ჩემს ხუმრობას ცული ნაყოფი
გამოაღვია; მე კი მეგონა ნამახარობელს მივიღებდი.

გიორგი. შენ გეგონა რომ ვე ხერხი გასკრი-
და და შენს მხეცურ სურვილს სისრულეში მიი-
ყვანდი?!

ბესო. ხა; ხა; ხა... რა საბრალოა სიყვარულით
დაბრმავებული კაცი! ის ყურ-მოკრილი მონაა სა-
ყვარელი არსებისა; საქმის, მოქმედების შეფასების
უნარი მას წართმეული აქვს; ყოველივე სიტყვას
გულის უფლოსა ის ხალის ოქროთ ღებულობს და...
სწორათ მისი სურვილისამებრ საუკეთესო მეგობარს
ხელს ჰკრავს, ხოლო ორგულსა და მოლაღატეს
ფართით გაუღებს სახლის კარებს... მოყვარდაც მო-
ძმეს! ასე ამაღლებს სიყვარული ზოგიერთ კაცს,
ჩემო გიორგი!..

გიორგი. მე არ მსურს შენს ბოდვას ყური ეუ-
გდო; არც პასუხს გთხოვ, ოღონდ წადი!

ბესო. გიორგი, საბრალო გიორგი! ამ წუთში
მე არ შევეცდები შენ მაერ წამოსროლილ მძიმე
ბრალდების უარ ყოფას, დრო და გარემოება ყვე-
ლდევს გამოაჩენს; მხოლოდ იცოდე კი, რომ თა-
ვის მართლების დროს მეც ისეთივე უღმობელი
ვიქნებ, როგორც შენა ხარ აი ამ წუთში. შურს
ვიძიებ, და, იცოდე, ეს შურის ძიება მძიმე იქნება!

გიორგი. გთხოვ!..

ბესო. ნახავმდის.

d.

(გ ა რ დ ა).

(დასასრული იქნება)

ვოსტა

ბუტუნას. ლექსი „ვაი ვუის ხმაზე“ ჩვეულებრივ ჩინებული დაწერილია, მაგრამ ამ თემაზე ბევრი ვწერეთ და გვეშინია გადამლაშება არ მოგვივოდეს.

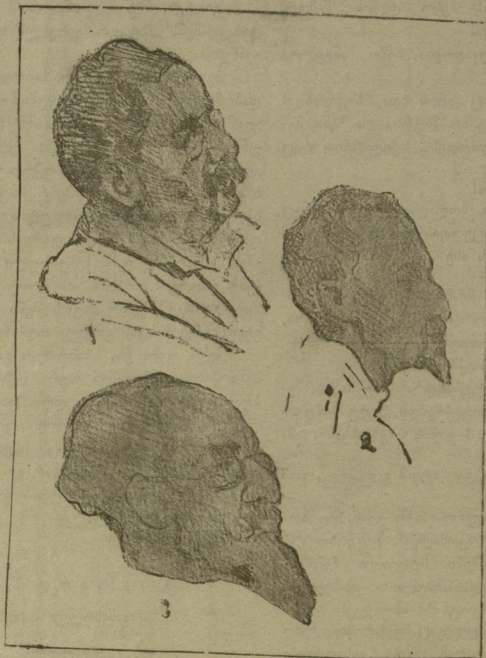
მის. ნინოწმინდელს. თქვენთვისაც უნდა გავიმეოროთ ზემოთე ამისა მოხსენებული. ორივე ლექსი ინახება.

მაშვიკოს. „ქურდი მთხლეზე დაიკირესო“ ნათქვამია და სწორედ თქვენზე ახდა ეს საბედისწერო

თქმულება. თქვენს ლექსში ერთი ასეთი ტაეპია: „მზის კრიაღმა გასათა, გადაფრტა ცას წუგდადი, მისდა ნაცვლად აწ გვიხათებს სამუდამო განთაადი“.

ეს ტაეპი ეკუთვნის ქ-ნ ქრისტინა დგებუაძისას და მოთავსებულია „ქართველი ქალის ხმის“ მეშვიდე ნომერში. თქვე მამაცხოვრებულო, თუ ქურდობა გინდოდათ რაღა ამ უაზრო ტაეპს სტაციეთ ხელი. ნუ თუ თქვენთვის ძლიერ სანატრელია „სამუდამო ვანთიადი“? ალარ გინდათ რომ დღე გაგიტენდეს? მაშ დაე ნურც თქვენს ლექსს გაუთენდება ხვალინდელი დღე.

სოც. დემ. კონფერენცია

1) არშაკ ზურაბოვი, 2) პობოვი, 3) ტერ აბრამიანი.